

Psykiatrioppdrag i praksisåret

**- Hvordan oppleves dette for en fersk
politistudent?**

En empirisk oppgave

BACHELOROPPGAVE (OPPGAVE03)

Politihøgskolen

2022

Kand.nr : 265

Antall ord: 7670

Sammendrag

I denne bacheloroppgaven er det skrevet om hvordan psykiatrioppdrag oppleves for en fersk politistudent i løpet av praksisåret. Dette praksisåret tar plass i 3. og 4. semester under politiutdanningen, og utgjør med det en stor del av studentenes erfaring og grunnlag når de senere skal ut i arbeid. Jeg tar for meg begrunnelsen for hvorfor akkurat dette temaet er interessant i mine øyne, samt hvordan fokuset på dette kan gagne politietaten i sin helhet i fremtiden. Det blir også redegjort for hva slags metode som er benyttet til å komme frem til resultatene jeg har fått, i tillegg til å belyse ulike momenter slik som forforståelse og mulige feilkilder. Resultatene av forskningen min legges frem og diskuteres opp imot relevant litteratur og forskning, noe som er med på å belyse ulike interessante funn. Feltet psykiatri er noe som er en økende oppdragstype for politiet, med en tilhørende økende alvorlighetsgrad. Dette er noe av bakgrunnen for hvorfor jeg valgte å skrive om nettopp dette, ettersom jeg ser på fagfeltet som veldig viktig og interessant. I tillegg til dette har jeg undret meg over om det finnes muligheter til å forandre eller optimalisere dagens utdanning innen politiets bachelorutdanning, når det kommer til psykiatrirelatert kunnskap.

Innholdsfortegnelse

1.0 Introduksjon	3
1.1 Begrunnelse for valg av tema.....	3
1.2 Problemstillingen	4
1.3 Relevansen for politiets rolle og funksjon i samfunnet.....	4
1.4 Avgrensing	5
1.5 Oppgavens oppbygning.....	5
2.0 Metode.....	6
2.1 Forforståelse	6
2.2 Metodevalg.....	7
2.3 Litteratursøk	7
2.4 Enheter og variabler	8
2.5 Konstruksjon av spørreundersøkelsen.....	9
2.6 Testing.....	9
2.7 Gjennomføring av undersøkelsen.....	10
2.7.1 Svarprosent.....	10
2.7.2 Representativitet.....	11
2.8 Relabilitet, validitet og feilkilder	11
2.8.1 Feilkilder relatert til utformingen av spørreundersøkelsen	11
2.8.2 Feilkilder relatert til gjennomføringen av spørreundersøkelsen	12
3.0 Resultater og diskusjon	12
3.1 Kjønnforskjeller – Finnes det forskjeller?	13
3.2 Opplevd kompetanse	14
3.3 Opplevd kvalitet på utdanningen.....	16
3.4 Fokus på utdanning	17
3.5 Oppdragsmengde og kapasitet.....	19
3.6 Bistand helsevesen og «gjengangere»	21
Avslutning	23
Litteraturliste	25
Liste over selvvalgt litteratur.....	26
Vedlegg – Rapport fra spørreundersøkelse med antall og prosent.....	27

1.0 Introduksjon

1.1 Begrunnelse for valg av tema

Det er ingen hemmelighet at psykiske lidelser blir mer og mer utbredt når det kommer til politiets oppdragsmengde. I løpet av mitt praksisår som politistudent ble jeg introdusert for en hel del oppdrag knyttet til psykisk syke personer. På denne måten fikk jeg se hvordan dette utgjør en stor del av politiets arbeidshverdag. Jeg ble etter hvert ganske overrasket over at vi til tross for denne mengden oppdrag ikke hadde hatt mer undervisning om dette på forhånd. Etter førsteåret på studiet var jeg mer forberedt på «å fange tyver og stanse husbråk», og var ikke helt komfortabel i rollen med å håndtere mennesker som kan kategoriseres som pasienter. Selv om dette gikk seg til med tiden, savnet jeg konkret lærdom å ha i bagasjen fra før av.

Jeg kjenner meg igjen i det Liv Finstad (2018) siterer Petersson (2014), og Hoel og Christensen (2016) på, nemlig det at politistudenter søker seg til yrket for å hjelpe andre mennesker, samt å ha det variert og spennende på jobb. Det jeg derimot har tenkt over, er hvor mye kan man gå på kompromiss med å ha det variert og spennende? Kan man ofre elementer som trygghet eller kompetanse for å tilfredsstille disse ønskene? Dette er ting jeg kommer til å se nærmere på utover i oppgaven.

Da politirollen hadde begynt å sette seg hos meg ble etter hvert psykiatrirelaterte oppdrag det jeg likte best av alt, nettopp på grunn av uforutsigbarheten det bar med seg. Det at et oppdrag kan svinge såpass fort om man håndterer psykisk syke mennesker, er utrolig spennende. Utfall av slike oppdrag kan også bli utrolig alvorlig dersom man ikke tar sikkerheten på alvor. Nettopp dette er noe av det jeg savnet fokus på fra undervisningen før praksisåret. Evnen til å se mennesket, samtidig som å inneha forståelse for hva psykisk sykdom kan føre med seg.

Ved å begynne å fundere litt på dette, samt opplevelsen min av viktigheten rundt temaet, startet tankeprosessen med problemstillingen. Jeg kunne tenke meg å finne ut om jeg sto alene med disse tankene, eller om andre studenter også tenkte det samme. Jeg ville vite om de som var på små steder hadde like stor pågang som de store, og hvordan den enkelte opplevde dette i hverdagen som politi under utdanning.

1.2 Problemstillingen

Hovedtemaet for oppgaven er «Psykiatrioppdrag i praksisåret». Ut ifra dette har jeg kommet frem til problemstillingen «Hvordan oppleves dette for en fersk politistudent?» Grunnen til at jeg har valgt å dele det opp på denne måten, er for å sette det litt på spissen at man som politistudent er i en egen rolle kontra når man er ferdigutdannet. Etersom at mange av tidligere oppgaver tar for seg hele politietaten når de snakker om ulike utfordringer eller liknende, så velger jeg heller å se på en mindre gruppe, eller et *utvalg* som ikke har blitt skrevet så mye om i bachelorsammenheng.

Ved å spørre om hvordan psykiatrioppdrag i praksisåret *oppleves* for en fersk politistudent, vil jeg se på ulike momenter som har med oppdragsløsningen å gjøre. Dette går på alt ifra hvor komfortable de føler seg, til hvordan de har opplevd at oppdragsmengden har vært på sitt praksissted. Betegnelsen «psykiatrioppdrag» vil omfatte politioppdrag som utspiller seg rundt mennesker med psykiske lidelser av ulik karakter og alvorlighetsgrad.

1.3 Relevansen for politiets rolle og funksjon i samfunnet

Måten min problemstilling har en relevans for politiets rolle og funksjon, er at det har en stor betydning for hvordan møtet mellom politistudenter og psykisk syke personer utspiller seg i praksisåret. I tillegg til dette har det en innvirkning på hvordan disse studentene møter den samme typen oppdrag når de igjen kommer ut i jobb etter fullført studie. Bagasjen de har med seg ifra politiutdanningen bør inneholde kunnskap som rammer alle felt man kommer borti som politi. Når dagens statistikk på antall psykisk syke mennesker i samfunnet er såpass høy, blir det automatisk også en utfordring som går ut over politiet som samfunnstjener. Ifølge tall fra Politidirektoratet publisert på politiets nettsider, har antallet psykiatrioppdrag økt fra 37.130 i 2016, til 53.219 i 2020 (Politidirektoratet, 2021).

Når økningen av disse oppdragene er såpass stor over en periode på fem år, stiller jeg meg et litt undrende spørsmål rundt dette med utdanningen, og om den dekker dette feltet godt nok. Man kan alltid argumentere med at politiet slettes ikke er noen helsetjeneste eller liknende, men vi er faktisk en service-organisasjon som skal yte hjelp og tjenester til samfunnet, uansett hvor syk man skulle være. Et annet argument man kan komme med, er at politistudenter i praksisåret skal kunne tilegne seg den kunnskapen de trenger der de er, og via de oppdragene de er med på. Da stiller jeg meg igjen et undrende spørsmål; Hva med de som ikke var med på så mange psykiatrirelaterte oppdrag siden de eksempelvis var på et lite tjenestested? Eller hva

med de som ikke hadde noen interesse for slike oppdrag, eller følte seg svært ukomfortable med håndteringen av psykisk syke?

Dette er grunner til at jeg tar opp temaet. Vil det gagne politietaten i fremtiden at dagens studenter har mer kunnskap rundt nettopp den psykiske sykdommen og alle variantene den kan komme i? Kan det være en fordel å forstå hvordan for eksempel paranoid schizofreni kan påvirke et menneske, hvordan psykotiske personer framstår, hvordan man finner balansen mellom forståelse og maktanvendelse i slike oppdrag før man begir seg ut i et år i praksis? Dette skal jeg se nærmere på utover i oppgaven, og se om jeg avdekker noen nye synspunkter som kan tale for og imot mitt syn på det hele.

1.4 Avgrensing

Da jeg startet arbeidet med problemstillingen min, ønsket jeg å ha fokus på politietaten i sin helhet. Ved å ha en empirisk oppgave var jeg bundet til å benytte meg av enten kvalitative intervjuer, eller mer kvantitativ forskning slik som en spørreundersøkelse. Etter å ha reflektert litt rundt temaet kom jeg frem til at jeg ville ta for meg en gruppe som er ganske enkel å nå ut til, nemlig politistudenter som er en gruppe jeg selv er en del av. Dette betyr at resultatene mine ikke kommer til å være dekkende for hva alle i politietaten mener, men vil gi en indikasjon på hva politistudenter fra 2019-årskullet mener om det jeg har spurt dem om. Denne gruppen av studenter vil heretter i oppgaven bli omtalt som mitt *utvalg*.

Utover dette kommer jeg til å avgrense meg i forhold til hvor mye av undervisningen etter praksisåret jeg kommer til å ta for meg. Det er litt mer undervisning om psykiatri i B3, altså siste studieår, men også her stusser jeg over mengden og dybden man undervises om.

1.5 Oppgavens oppbygning

Denne oppgaven består hovedsakelig av 4 kapitler med tilhørende underkapitler. I introduksjonen har jeg tatt for meg hvorfor jeg har valgt temaet jeg har valgt, lagt frem problemstillingen min, samt gjort rede for denne. Jeg har også presentert hva slags avgrensninger jeg har forholdt meg til. I kapittel 2 tar jeg for meg hva slags metode jeg har benyttet meg av igjennom forskningsprosessen, fra det kun var en idé til resultatene kom inn. I det tredje kapittelet ser jeg nærmere på resultatene som fremkom av undersøkelsen, og diskuterer dette opp imot relevant litteratur. I kapittel 4 vil jeg oppsummere de viktigste funnene jeg sitter igjen med etter undersøkelsen.

2.0 Metode

I denne delen av oppgaven vil jeg ta for meg metoden jeg benyttet meg av for å komme frem til de resultatene jeg har opparbeidet meg. En empirisk oppgave kan by på både utfordringer og overraskelser når det kommer til selve forskningen man foretar seg. Jeg kan selv si at jeg har møtt på begge deler, men vil påstå at dette har hatt en god innvirkning på mitt syn på forskningen. Dette har blant annet vært med på å heve kvaliteten ved at jeg har sett på det hele med et litt mer kritisk blikk underveis.

2.1 Forforståelse

Når man begir seg ut i en setting som omhandler noe nytt man ikke nødvendigvis har så mye kjennskap til, så har man med seg noe som heter en forforståelse. Selv synes jeg dette begrepet kan være litt vanskelig å tolke i seg selv, men heldigvis har Egil Olsvik kommet opp med en fin definisjon av begrepet. Han sier nemlig at det kan beskrives som den oppfatningen man har med seg til det materialet som man skal tolke (2013, s.111). Det kan på andre måter beskrives som en slags forventning eller forestilling man har om det man skal ta for seg av materiale eller en situasjon.

I mitt tilfelle blir min forforståelse det jeg har gjort meg av refleksjoner og tanker rundt temaet som omhandler psykiatrioppdrag i praksisåret. Jeg har gått inn i forskningen med en tanke om at det muligens kan ligge et potensiale i utdanningen som enda ikke er helt utnyttet. Jeg har også tenkt at det er flere som tenker det samme, men som kanskje ikke har reflektert så mye over det selv. I tillegg til dette har jeg hele tiden forsøkt å ha med meg en åpenhet rundt at det kan være mer annerledes enn det jeg tenker. Det er viktig å anstrenge seg for å finne tolkninger av det aktuelle temaet, slik at man underveis forsøker å kunne motbevise det (Olsvik, 2013, s. 112). På denne måten innehar jeg objektiviteten hele veien.

Ved at jeg alltid har interessert meg for det som er litt utenom det vanlige, har jeg etter praksisåret vært litt frampå ved å ville lære mer om psykiatri. Det fysiske møtet med nettopp dette fikk jeg ikke før i praksisåret, så jeg har nok gått litt intetanende rundt i store deler av livet og tenkt at politiarbeid kun er å fange tyver og kjøre fort. Jeg har dog denne interessen med meg inn i forforståelsen min i denne oppgaven

2.2 Metodevalg

En metode kan beskrives som en framgangsmåte på vei mot et mål (Johannesen et al., 2016). Som metode i oppgaven min har jeg valgt å gå for en empirisk tilnærming til problemstillingen. Empiri kan forklares som opplysninger eller informasjon om faktiske forhold i samfunnet. (Grønmo, 2016, s. 47) Dette er noe jeg synes passer veldig bra i sammensetning med temaet jeg har valgt. Utover dette har jeg tatt utgangspunkt i en kvantitativ metode, nærmere bestemt en spørreundersøkelse for å innhente den aktuelle dataen. Det som kjennetegner en kvantitativ metode, er nettopp dette med at man produserer data i form av tall og målbare enheter (Dalland, 2017). Den empiriske delen av denne oppgaven vil nok ikke bli like stor som den ville blitt ved å ha intervjuer eller liknende, men den belyser likevel problemstillingen på en god måte.

2.3 Litteratursøk

Da jeg i startfasen skulle søke etter litteratur som kunne underbygge min problemstilling, fant jeg lite jeg synes passet opp imot det spesifikke temaet. Å finne forskning som omhandler politistudenter i sammenheng med en gitt oppdragstype skulle vise seg å være lettere sagt enn gjort. Holte referer til Fekjær på nettopp dette i sin bacheloroppgave fra 2017. Her blir det nevnt at man skal være forsiktig med å si at det ikke finnes eksisterende teori på det området man arbeider ut ifra. (Fekjær, 2013, s. 68) I denne bacheloroppgaven har han valgt en nokså lik tilnærming til problemstillingen som meg, dog med et helt annet tema. Han har også politistudenter som utvalg, noe jeg beundrer. Noe som gjør nettopp denne oppgaven litt ekstra spesiell er at den har blitt referert til, samt eksemplifisert i boken Kunnskapsbasert politiarbeid – Teori og praksis av Barstad og Glasø (2021). Av denne grunn har jeg hentet inspirasjon fra oppgaven opp imot min egen når det kommer til struktur og oppbygning.

Når det kommer til søkemotorer i forbindelse med litteratur, har jeg benyttet meg av Google Scholar¹, samt Oria², som er en tjeneste som dekker store deler av Politihøgskolens bibliotek på nett. Da jeg satte i gang med søkene plukket jeg meg ut noen utvalgte ord jeg ville ha fokus på, slik Barstad og Glasø anbefaler (2021, s. 106). De aktuelle ordene var blant annet «politi + psykiatri», «politistudenter», «politistudent + praksisår», og «psykiatrioppdrag». Det jeg fant

---

¹ <https://scholar.google.com/>

² https://bibsys-almaprimo.hosted.exlibrisgroup.com/primo-explore/search?vid=POLITIHS&lang=no_NO

ut av var at det var svært lite som traff på alle feltene samtidig, men at det derimot fantes noen få gode tekster og studier som tok for seg feltet «politistudenter» i ulike sammenhenger.

Jeg var i utgangspunktet åpen for å ta for meg forskning og studier fra utlandet i søket mitt, men jeg fant lite som kunne settes i noen direkte sammenheng til problemstillingen. Det skal sies at det antakelig finnes en helt del forskning hvor overføringsverdien kan være til stede opp imot det temaet jeg har valgt, men de norske studiene jeg har sett meg ut dekker dette ganske bra. Ut ifra dette har jeg dannet meg en avgrensning innen hvordan jeg gikk frem for å skaffe litteratur, vet at jeg forsøkte å holde feltet «politistudenter» i fokus. Det er gjort mye forskning på politiet og etaten i sin helhet, og derfor ønsker jeg bryte dette mønsteret ved å fokusere spesifikt på studentene. Dette er på grunn av at disse første årene av karrieren er så utrolig viktige for grunnlaget som hver og en danner seg, som igjen vil utgjøre forskjeller i fremtidens politi.

Jeg har også sett meg ut ulik litteratur som tar for seg psykisk sykdom. Man kan på et vis si at det eneste som skiller et psykiatrioppdrag ifra et vanlig ordinært politioppdrag er nettopp den psykiske sykdommen. Det er naturligvis en hel del andre faktorer som også spiller inn, men la oss ta dette som et utgangspunkt. Dette kan ha en betydning for hvordan man går inn i et slikt oppdrag som en litt fersk politistudent uten erfaring. Jeg har derfor valgt å ta med litteraturen knyttet til psykiatrien for å se om det kan være noen ting som er med på å påvirke studentene når de går inn i et oppdrag, i tillegg til å se litt på hvorfor slike oppdrag utgjør en såpass stor mengde av politiets arbeid.

2.4 Enheter og variabler

Utvalget mitt var i første omgang politistudenter som gikk på Politihøgskolen i Stavern. Etter å ha reorganisert litt ble dette derimot omgjort til alle studiesteder, altså Staven, Oslo og Bodø. Johannesen et al. beskriver *enheter* som hvem det er vi undersøker, imens *variabler* er hva slags egenskaper vi undersøker hos disse *enhetene* (2016) Mine enheter er politistudentene ved samtlige studiesteder som nå går tredje studieår, altså fra 2019-kullet. Variablene mine er hva de tenker rundt sin egen erfaring med psykiatrirelaterte oppdrag, og om de kan si seg enige/uenige i ulike påstander rundt temaet. Når jeg sier «tenker rundt sin egen erfaring» er dette representert i undersøkelsen som spørsmål som tar for seg egen prestasjon og refleksjon rundt sin egen oppfattelse av temaet og utdanningen.

2.5 Konstruksjon av spørreundersøkelsen

Metoden jeg gikk frem på for å konstruere spørreundersøkelsen var at jeg spurte meg selv hva jeg tenkte om mitt praksisår opp imot psykiatrioppdragene jeg var på. Jeg hadde også en tanke om hva slags verdi dette kunne ha for å styrke den kunnskapsbaserte måten å jobbe på i politiet generelt, ettersom dette er et område som stadig blir mer aktuelt. Innledningsvis hørte jeg rundt med noen medstudenter, for å høre hva de hadde lagt mest merke til der de hadde vært i praksis. Jeg skjønnte tidlig at det var store forskjeller ut ifra hvilket sted man hadde hatt praksis, opp imot mengden av slike oppdrag man hadde. Dette gjorde det enda mer interessant å forsøke å kartlegge forskjeller innen feltet.

Jeg ble anbefalt å ha rundt 10 spørsmål i undersøkelsen fra veileder. Jeg ville blant annet finne ut hvordan oppdragsmengden var, hvordan den opplevde kompetansen og tryggheten var, hva studentene tenker om undervisningen fra første året, og litt andre spørsmål som kunne være med på å belyse deres opplevelse av psykiatrioppdrag i praksisåret. Spørsmålene utarbeidet jeg ved å tenke meg til hva som kunne dekke temaet fra de sidene som flest kunne ha en mulighet til å si noe om. Jeg forsøkte også å ha fokus på at kvaliteten og verdien av hvert spørsmål var høy nok, ettersom jeg hadde satt meg en grense på 10 spørsmål.

I samråd med veileder falt valget på Nettskjema (<https://nettskjema.no/>) som verktøy for å innhente dataen. Dette er en tjeneste som tilbys fra UiO (Universitetet i Oslo) som er både enkel å bruke, samt sikker i drift. Her var det enkelt å konstruere spørsmål med tilhørende svaralternativer, hvor man kunne velge å gi respondentene mulighet til å avgi kun et svar per spørsmål. Et viktig tema innen kvantitativ metode kan være behandling av personopplysninger. Dette slapp jeg å tenke på ettersom undersøkelsen min tok for seg anonyme svar. Dalland (2017) skriver at man må ta i betraktning det man ønsker å finne ut, når man vurderer hvilken metode som egner seg best til sitt formål, samt at den kvantitative metoden i størst grad får frem det generelle. Det er nettopp dette jeg har hatt i fokus. Jeg har ønsket å måle det generelle i en gruppe, det som flest mulig mener, ved å legge opp forskningen min på denne måten.

2.6 Testing

Før jeg gikk i gang med å publisere undersøkelsen var det et par ting jeg ville forsikre meg om. Dette var stort sett av praktisk karakter, slik som funksjonaliteten av nettsiden og spørreundersøkelsen/skjemaet på mottakers side. Jeg kjørte igjennom flere tester hvor jeg

laget en test-undersøkelse med lik oppbygning som den jeg hadde tenkt å bruke. Denne inneholdt dog kun 3-4 spørsmål med nokså vilkårlig innhold. Denne sendte jeg ut til 3-4 venner, samt familiemedlemmer slik at jeg kunne monitorere de innkommende svarene, i tillegg til å oppdage feil og utbedringspotensiale. I tillegg ba jeg respondentene gi meg en kritisk tilbakemelding på hvordan opplevelsen var.

Svarene jeg fikk under test-prosessen gjorde at jeg kunne føle meg trygg på at den reelle undersøkelsen ville fungere slik den var tiltenkt. Et viktig moment i denne prosessen var også å få tilbakemelding på oppbygningen og formuleringen av den reelle undersøkelsen, fra veileder, samt familiemedlemmer. Jeg ville unngå så mye som mulig å presentere spørsmålene ovenfor medstudenter i test-fasen, ettersom jeg var usikker på hvor stor svarprosent jeg ville få til slutt. Jeg anså derfor hvert svar som meget verdifullt for forskningen min.

2.7 Gjennomføring av undersøkelsen

Måten undersøkelsen ble formidlet på var via de respektive studiestedene sin interne Facebook-gruppe for B3-kullet. Ettersom at Facebook er en arena hvor mange får et varsel når det dukker opp nye innlegg i grupper man er medlem av, tenkte jeg at jeg ville nå ut til flest mulig på denne måten. Undersøkelsen lå aktiv og var åpen i 10 dager fra tidspunktet den ble lagt ut, som var 21.02.2022 ca. kl. 17:00. Jeg vurderte også å sende ut en felles epost til alle B3-studentene, men etter å ha hørt med noen medstudenter ble jeg anbefalt å ikke gjøre dette. Det var av den enkle grunn at det var få som sjekket PHS-eposten ofte, samt at det ikke var like utbredt med varsler fra epost-tjenesten.

Øverst i undersøkelsen skrev jeg en kort tekst der jeg blant annet oppfordret respondentene til å ta seg tid til å tenke tilbake på sitt praksisår, slik at svarene ble så riktige som mulig. Tiden jeg estimerte undersøkelsen til å ta var 1-2 minutter, som i utgangspunktet er veldig kort.

Dette var litt av grunnen til at jeg valgte å presisere mitt ønske om å ta seg litt betenkningstid. I Facebook-innlegget presiserte jeg at undersøkelsen ikke samlet inn personopplysninger, slik at respondentene kunne føle seg trygge og frie til å svare helt ærlig.

2.7.1 Svarprosent

Opptakstallene som Politihøgskolen har publisert på sine nettsider i forbindelse med opptaket i 2019 er 552 studenter totalt, fordelt utover 3 studiesteder (Politihøgskolen, 2022). Det er en faktor at det har falt ifra noen få studenter i løpet at tiden ifra opptaket fram til det siste

studieåret, men jeg har valgt å gå ut ifra dette tallet likevel. Antall svar jeg fikk på spørreundersøkelsen var 167, noe som gir en svarprosent på 30,25%, noe jeg vil si meg fornøyd med.

2.7.2 Representativitet

Av de som svarte på undersøkelsen var 43,7% menn, og 56,3% kvinner. Ettersom at kvinner utgjorde 50,5% av studentmassen ifra opptaket i 2019, vil jeg si at man kan se en viss sammenheng når det kommer til svarprosenten basert på kjønn (PolitiHøgskolen, 2022). Dette kan også tyde på at kvinnene er mer frampå når det kommer til slike undersøkelser. Thurén beskriver det som at en undersøkelse må være representativ for å unngå tilfeldigheter (2009, s. 31). Ved at svarprosenten dekker bortimot én tredjedel av hele 2019-kullet vil jeg kalle utvalget mitt for representativt. Dette går blant annet på hvor sammensatt og variert PolitiHøgskolestudenter er som gruppe. De kommer fra hele landet, har hatt praksis over hele landet, og er nokså jevnt fordelt ut over tre studiesteder. De har også ulik livserfaring, ulik alder, ulike interesser, men innehar samtidig en felles forståelse av politiet. Dette er med på å jevne ut massen på en god måte i mine øyne, og gjør at en tredjedel av disse utgjør et godt utvalg i en undersøkelse.

2.8 Relabilitet, validitet og feilkilder

Relabilitet går ut på at en undersøkelse er korrekt utført, imens *validitet* innebærer at man faktisk måler det man vil måle (Thurén, 2009, s. 41). Man kan altså si at relabiliteten går mye på hvordan strukturen i forskningen er, og at validiteten går på hvor spisset forskningen er opp imot problemstillingen eller temaet man har valgt.

2.8.1 Feilkilder relatert til utformingen av spørreundersøkelsen

Når jeg ser tilbake på spørreundersøkelsen min etter at resultatene har kommet inn, ser jeg på den med et litt mer kritisk blick enn da jeg publiserte den. Jeg så ganske tidlig at jeg muligens var litt for farget av mitt eget praksisår da jeg konstruerte noen av spørsmålene. Dette går blant annet på hvordan min egen oppdragsmengde var, og at svaralternativene ikke ivaretok alle respondentene på en like god måte. Et eksempel jeg ønsker å dra frem er et spørsmål om hyppigheten av oppdrag. Her valgte jeg å spørre om antall på ukentlig basis, hvor jeg heller

kanskje skulle gått for månedlig eller totalt i løpet av hele året. Dette kan ha vært med på å påvirke validiteten og resultatet jeg fikk, ved at det kan ha vært vanskelig å estimere for respondentene, samt ikke gode nok alternativer for de med litt færre oppdrag totalt.

2.8.2 Feilkilder relatert til gjennomføringen av spørreundersøkelsen

En feilkilde som kan ha en ganske viktig betydning er at det står igjen rundt to tredjedeler av et helt kull, som ikke har avgitt noe svar på undersøkelsen. Dette kan være av flere grunner, men en teori er at de som eksempelvis har vært på mindre steder har unnlatt å svare ettersom de kan ha hatt mindre oppdrag knyttet til temaet. Dette kan føre til at de ikke har den samme tilhørigheten til oppdragstypen som kanskje andre fra større praksissteder vil ha.

En annen feilkilde knyttet til gjennomføringen er at det var mulig å gjennomføre undersøkelsen fler ganger. Det lot seg ikke gjøre å begrense hver respondent i antall leverte svar, med mindre man samlet inn personopplysninger. Selv om jeg har høy tillit til respondentene mine så må dette likevel nevnes ettersom det kan anses som et smutthull i systemet.

3.0 Resultater og diskusjon

I dette kapittelet vil jeg ta for meg resultatene som fremkom av spørreundersøkelsen og diskutere disse opp imot diverse relevant litteratur. Jeg vil i tillegg ta for meg noen av de mer interessante funnene og se hva som kan være bakenforliggende årsaker til disse. Ettersom undersøkelsen kan diskuteres i ganske stor grad på flere felter har jeg kun tatt for meg ulike

variabler på enkelte av spørsmålene, ettersom dette ikke ville vært like relevant å undersøke på alle spørsmålene.

3.1 Kjønnforskjeller – Finnes det forskjeller?

I startfasen av forskningen tenkte jeg å ikke ha med forskjellen på kjønn i spørreundersøkelsen ettersom jeg tenkte at en politigeneralist ikke defineres ut ifra dette. Etter litt mer fundering rundt temaet tok jeg det likevel med. På nesten samtlige spørsmål svarer menn og kvinner likt. Det er derimot ett spørsmål hvor forskjellen er svært merkbar.

Det viser seg nemlig at menn føler seg mer kompetente og komfortable med psykiatrioppdrag enn kvinner. I analysen av datamaterialet ser man at det er en signifikant sammenheng mellom kjønn og følt kompetanse, samt kjønn og hvor komfortable de har følt seg. Noe som også er veldig interessant, er at kjønnforskjellen ikke er til stede på andre spørsmål enn disse to. Jeg vil derfor ikke gå noe videre inn på om kjønn kan ha en påvirkning på de ytterligere resultatene og funnene. Jeg vil derimot stille meg noen litt funderende spørsmål som utfordrer stereotypier litt i den følgende diskusjonen.

Av erfaring så vet jeg at kvinnene på studiet har et høyt nivå når det kommer til generell studieinnsats. De leser mye, trener mye og er i mine øyne svaret på hvordan en ideell politistudent skal opptre. Mennene på studiet er også flinke til å forvalte rollen som student, men de har muligens i noe større grad mer fokus på det fysiske. Hoel og Christensen (2016) refererer i sin forskningsartikkel til Larsson, Strype og Thomassen (2006, s. 46) som sier at «politistudentene gir uttrykk for en myk profil hvor forebygging og arbeidsoppgavens sosiale karakter (å arbeide med mennesker) fremheves». For å finne dette relevant, tenker jeg at mitt resultat kan ha noe med studentenes forforståelse å gjøre. Det er lett å male seg et idyllisk bilde av hvordan politihverdagen er før man har vært i den. Kan det være at de ser for seg det å *arbeide med mennesker* som noe som kun går stille og rolig for seg, hvor man alltid får gehør og blir forstått? Jeg kan innrømme at det muligens var tanken jeg selv hadde, i tillegg til all usikkerheten før jeg kom ut i praksis.

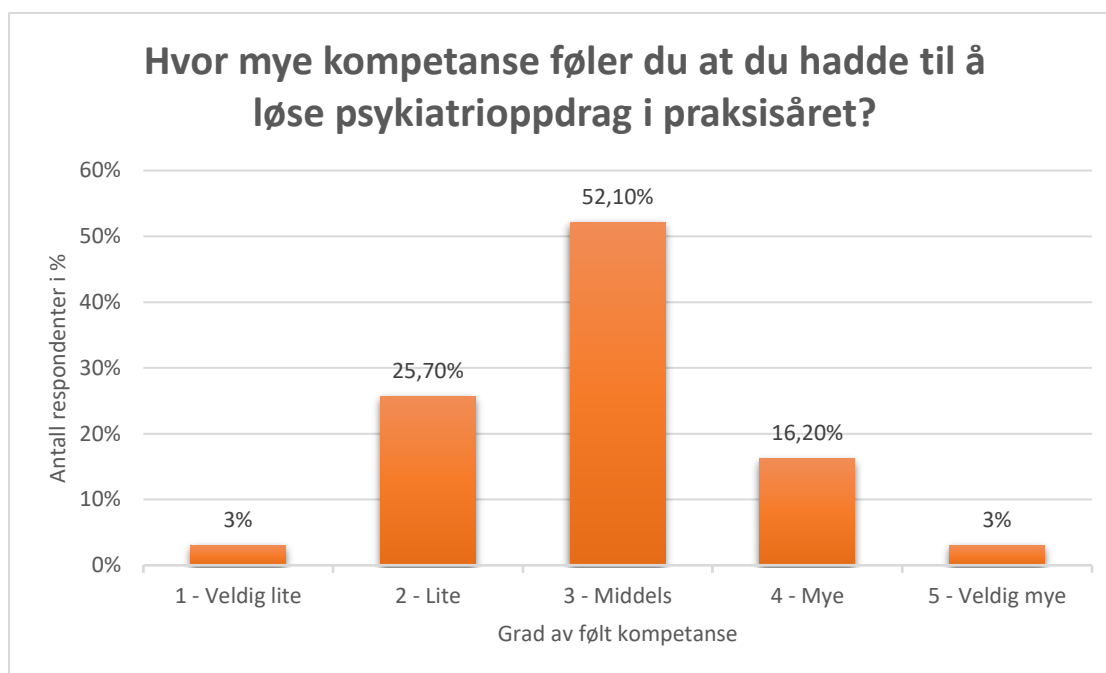
Om man har en forforståelse som dette når man kommer ut i den virkelige verden kan jeg forstå at møtet med psykiatri kan føles ukomfortabelt og usikkert. Psykiatri i seg selv kan være ganske overveldende å møte på når man står helt uten erfaring. I enkelte tilfeller kan man møte på mennesker i psykose, som er en tilstand som kan være utrolig varierende fra person til person. Symptomer som vrangforestillinger og eller hallusinasjoner, samt problemer

med å forholde seg til andre mennesker på en naturlig måte kan være vanlige fenomener i en psykose (Ilner, 2017, s. 37). Dette er symptomer jeg aldri hadde vært borti før jeg kom ut i praksis, og syntes det var ganske vanskelig å forholde meg til ettersom jeg visste så lite om det. På bakgrunn av dette vil jeg si at jeg forstår de som sier at de følte seg mindre komfortable i utførelsen av psykiatrioppdrag.

For å forsøke å finne et bedre svar på dette må jeg se på det rent praktiske rundt hele situasjonen. Psykotiske mennesker kan finne på å si ting rett ut, og ha en helt annen virkelighetsoppfattelse enn oss selv. Dette kan fort være negative utsagn og trusler som blir rettet mot politiet. En mulig grunn for at flertallet av kvinnene føler seg mindre komfortable kan være at dette påvirker dem mer enn det påvirker de mannlige studentene. Gutter og menn kan som kjent være litt mer røffe i sjargongen seg imellom og tar seg ikke alltid like mye nær av hva som blir sagt. Kan det hende at kvinnene lar seg lettere fornærme eller føle seg truet i slike situasjoner? Det kan være at dette trigger en forsvarsmekanisme ved at man danner en misnøye rundt nettopp denne oppdragstypen. Dette kan være en måte å skyve ubehaget til sides på (Kvalbein, 1999, s. 101). Det blir vanskelig å konkludere med noe rundt akkurat dette, men det kan nok muligens være noe rundt disse faktorene.

3.2 Opplevd kompetanse

Når det kommer til den opplevde kompetansen, skal vi se på hva slags resultat dette ga meg i undersøkelsen. Under følger et diagram som viser tydelig at majoriteten (52,1 %) av respondentene føler seg middels kompetente til å løse psykiatrioppdrag. Andelen som føler seg lite kompetente (25,7 %) er høyere enn de som føler at de har mye kompetanse (16,2 %). Det er et helt likt antall som har svart at de har veldig lite kompetanse (3 %) sammenliknet med de som føler at de har veldig mye (3 %).

Figur 1: Stolpediagram som viser hva hele utvalget har svart. Respondentene ble spurt «Hvor mye kompetanse føler du at du hadde til å løse psykiatrioppdrag i praksisåret» (Antall respondenter 167)

Det jeg Leser ut av disse tallene er at kompetansen heller mer mot å være liten kontra stor. Som nevnt hadde både kompetansen og hvor komfortabel man følte seg en signifikant sammenheng med kjønn. Kompetanse går hånd i hånd med trygghet og hvor komfortabel man føler seg i utøvelsen av det aktuelle arbeidet. Har man mye kompetanse og kunnskap innen et felt, vil man naturligvis bli mer trygg og komfortabel når man jobber med det man har kunnskap om.

At kvinnene følte at de hadde mindre kompetanse til å løse psykiatrioppdrag kan være av flere grunner. En av grunnene kan gjelde både kompetansen og hvor komfortable de følte seg ved at mennene ser på seg selv med et litt mer overlegent blikk, og drar litt ekstra på når de svarer. På en annen side virker ikke dette helt troverdig i undersøkelsen ettersom at det praktisk talt ikke var noen nevneverdige kjønnsbaserte forskjeller på de resterende spørsmålene. Det kan også være at kvinnene rett og slett føler at de ikke har fått nok undervisning innenfor feltet og derfor svarer med mer fokus på dette enn mennene. Som nevnt var min egen erfaring at kvinnene er veldig flinke studenter som leser det de skal, og har en jevnt over god studieinnsats. Derfor vil kanskje dette være en faktor i forhold til hvilken kompetanse de føler at de har tilegnet seg.

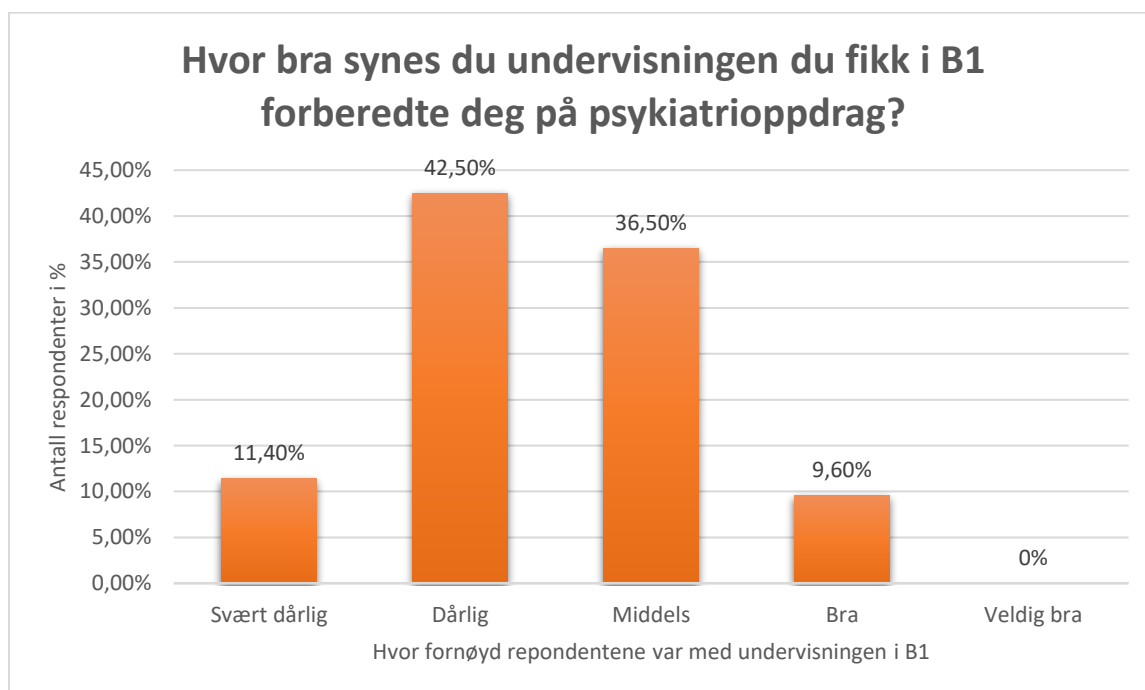
Funnet jeg derimot vil trekke fram her er sammenhengen med opplevd kvalitet på utdanningen før praksisåret. Her vil man nemlig få en pekepinn på hvorfor kompetansen oppleves som den gjør. Det er en signifikant sammenheng mellom opplevd kompetanse og

opplevd kvalitet på utdanningen. Det er derimot ingen sammenheng mellom den opplevde kvaliteten på utdanningen opp imot hvor komfortable de har følt seg. Dette forteller meg at utdanningen er en nøkkelfaktor i denne sammenhengen. En hypotese blir da naturligvis at om man hever kvaliteten på utdanningen rundt psykiatri i det første skoleåret, så vil man få politistudenter som føler seg mer kompetente til å løse oppdrag knyttet til dette i praksisåret. Winnæss legger frem at politistudentene han forsket på hadde høye forventninger til praksisåret, men at de hadde en følelse av at de ikke var *godt nok* forberedt (2017, s.290). Jeg tror flere kan kjenne seg igjen i dette basert på resultatene jeg fikk inn, og i det følgende skal jeg ta for meg nettopp dette.

3.3 Opplevd kvalitet på utdanningen

Winnæss (2017) refererer til Terum og Smeby (2014, s. 103) når han sier at både profesjonsutøvere og profesjonsstudenter tidvis har hevdet at det man lærer under utdanningen er på siden av det som foregår i praksis. Dette er nok det inntrykket mange sitter igjen med etter praksisåret, meg selv inkludert. Om vi ser på tallene som går på inntrykket respondentene har av utdanningen fra det første studieåret, så ser vi følgende:

Figur 2: Stolpediagram som viser svarene fra spørsmål om «Hvor bra synes du undervisningen i B1 forberedte deg på psykiatrioppdrag?» (Antall respondenter: 167)

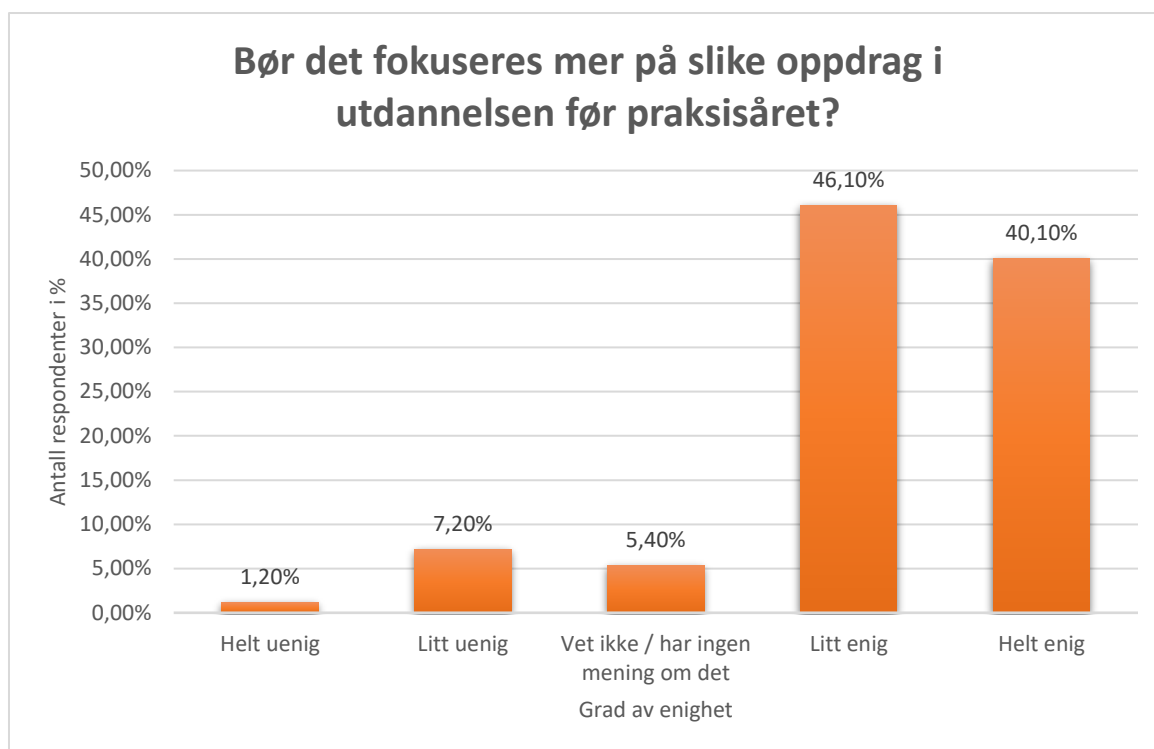
Her kan vi se at nær halvparten (42,5 %) synes at undervisningen fra B1 (første studieår) forberedte dem dårlig på psykiatrioppdrag. Jeg ønsker å trekke frem noe Winnæss (2017)

peker på i sin artikkel rundt nettopp dette. Han har en mulig forklaring på at studentenes forventning til praksisåret, samt senere jobb, får en stor betydning for hvilken grad pensum og undervisning fremstår som meningsfullt. Dette mener han henger sammen med hvordan de oppfatter politiarbeid og i hvilken grad de mener at utdanningen er en god forberedelse til yrket. Det som skiller hans empiri ifra min, er at hans respondenter/informanter gikk førsteåret da de ble intervjuet. De hadde med andre ord ikke med seg erfaringen fra praksisåret da de kom med uttalelsene sine, slik som mine hadde da de svarte på undersøkelsen. Dette er naturligvis faktorer som spiller inn. Jeg vil likevel tørre å påstå at mine respondenter vil ha mer grunnlag for å komme med de svarene de har gjort, ettersom at de har fått prøvd ut kunnskapen sin i praksis.

Om man skal lytte til undersøkelsen, så fremstår det som at undervisningen man får i B1 som politistudent ikke holder mål dersom den har til hensikt å forberede en til praksisåret. Winnæss (2017) sier nok en spennende ting rundt dette. Det blir blant annet nevnt at mye av det studentene har vært igjennom i løpet av førsteåret betraktes som forberedelse til praksis. Han viser også til noe som flere studenter har trukket fram, nemlig at innsikten de fikk i psykiatriske diagnoser er noe de så på som nyttig kunnskap. Nok en faktor som spiller inn her er at disse studentene fulgte en annen programplan enn det 2019-kullet gjør. Jeg kan med sikkerhet si at studieløpet som ble fulgt den gangen var annerledes enn dagens, men det er uvisst om det var mer fokus på psykiatri under førsteåret den gangen kontra i dag. Det kan derfor spekuleres i om dagens studenter hadde trukket fram innsikten i psykiatriske lidelser som noe de satt igjen med etter B1.

3.4 Fokus på utdanning

Respondentene fikk et oppfølgingsspørsmål etter de ble spurt om undervisningen, hvor de svarte på om det bør fokuseres mer på slike (psykiatrelaterte) oppdrag i utdannelsen før praksisåret. Her ser man det resultatet som fremstod tydeligst av alle spørsmålene.

Figur 3: Stolpediagram som viser hva hele utvalget har svart på oppfølgingsspørsmål ifm. undervisning og utdanning. Respondentene ble spurt «Bør det fokuseres mer på slike oppdrag i utdannelsen før praksisåret?» (Antall respondenter 167)

Majoriteten av respondentene (46,1 % + 40,1 %) svarer enten at de er litt enig eller helt enig i at det bør fokuseres mer på psykiatrioppdrag i løpet av det første året på studiet. Av de som ikke er i denne gruppen, svarer 5,4 % at de ikke vet / ikke har noen mening om det. Utover dette er 7,2 % litt uenig, imens 1,2 % er helt uenig. I flere år har politiutdanningen vært utsatt for kritikk i form av at den har vært for lite rettet mot politioperative ferdigheter, og mer rettet mot de akademiske fagene (Winnæss, 2017). Dette vil jeg peke på som et fenomen som går igjen om jeg tar utgangspunkt i egen erfaring og observasjoner samt undersøkelsens resultat.

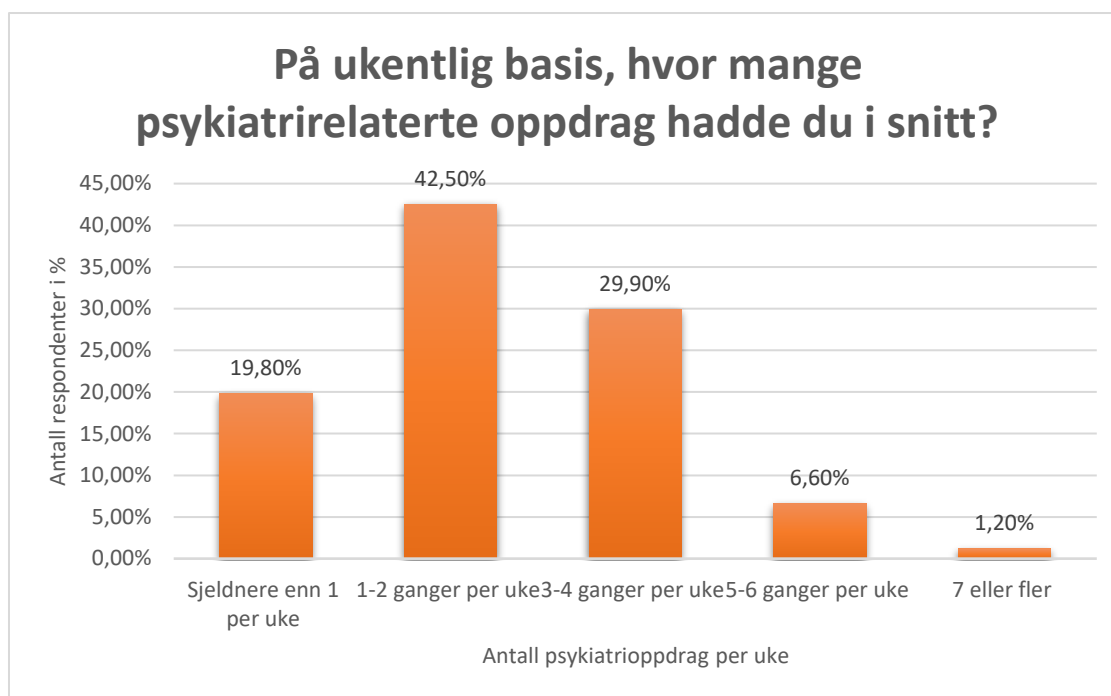
Jeg kan se for meg at mange savner konkret praktisk lærdom rundt psykiatri, samt undervisning om ulike diagnoser. Som Ilnér (2012) skriver om innleggelse i (psykiatrisk) akuttavdeling, så kan det forekomme at pasienter kommer inn støyende med politiet og i håndjern. Om jeg trer inn i en B1 student sin tankegang, vil jeg tro at det kan virke ganske fjernt å se for seg at man må sette håndjern på pasienter som skal kjøres til sykehuset. For min egen del var i hvert fall dette noe som følte rart, unaturlig og ukjent ettersom det ikke var noe konkret knagg å hekte dette på. Det blir en balansegang imellom det å yte hjelp og det å utøve makt på en og samme gang. Det å inkludere noen flere leksjoner rundt temaet er nok noe som hadde falt i god jord hos de studentene som skulle ut i praksis, om man skal lytte til resultatene.

Paulsen og Enoksen (2017) skriver i sin studie om politistudenter og deres moralske utfordringer i praksisåret. Det blir flere ganger trukket frem hva studentene tenker om oppdragsløsning knyttet til blant annet psykisk syke. Flere av studentene kategoriserer disse menneskene som *hjelpetrengende*, og ønsker i mange tilfeller å benytte seg mer av kommunikasjon enn det makker (veileder) vil. Det blir også nevnt at studentene ofte stusser over nødvendigheten av å bruke makt i slike situasjoner. Dette er funn jeg mener er veldig interessante, og som kan settes i kontekst av de resultatene jeg har kommet frem til i denne oppgaven. Det å komme ut i praksis og ha en noenlunde lik forståelse av en oppdragstype som det veilederen sin har, vil jeg si er en fordel. Etersom at studentene i den aktuelle studien til Paulsen og Enoksen gikk i B3, kan dette være med på å styrke sammenhengen med den forskningen jeg selv har gjort.

For å avslutte spørsmålet rundt utdanningen, ønsker jeg å trekke frem det at nesten 10 % av respondentene mener at det ikke bør fokuseres mer på dette i løpet av det første året. Grunnene til dette kan være flere, blant annet at de nå har fått noen fler leksjoner i løpet av B3, eller at de tenker at B1 hadde nok innhold eller nok å forholde seg til fra før. Det blir vanskelig å konkludere uten å undersøke nærmere, men dette er noe som hadde vært interessant å stille et oppfølgingsspørsmål rundt.

3.5 Oppdragsmengde og kapasitet

For å forsøke å få en indikasjon på hvor mye respondentene hadde vært borti psykiatrioppdrag i praksisåret, ble de spurt om nettopp dette. Under følger en oversikt over hva som har blitt svart på hvor mange psykiatrioppdrag de hadde i snitt per uke igjennom hele året. Som nevnt tidligere i oppgaven har antallet psykiatrioppdrag for politiet økt med over 16.000 oppdrag i året, i løpet av tidsperioden 2016-2020 (Politidirektoratet, 2021). Det dette tallet forteller meg, er at dette har blitt et felt hvor politiet bør henge med i tiden og øke fokuset på ettersom oppdragene blir fler og fler.

Figur 4: Stolpediagram som viser hva respondentene har svart på spørsmålet «På ukentlig basis, hvor mange psykiatrirelaterte oppdrag hadde du i snitt?» (Antall respondenter: 167)

Ut ifra stolpediagrammet ser vi at majoriteten, nær halvparten av respondenten (42,5 %) har svart at de hadde mellom 1-2 psykiatropdrag i uken. Dernest følger 29,9 % med 3-4 i uken, etterfulgt av 19,8 % som har hatt sjeldnere enn 1 i uken. De som virkelig har fått prøvd seg på dette feltet, er 6,6 % som har hatt 5-6 oppdrag i uken, og 1,2 % som har hatt 7 eller fler.

Tidligere i oppgaven har jeg flere ganger nevnt min mistanke om at de mindre stedene var roligere enn de store. Dette skal vise seg å stemme, ettersom at det er en signifikant sammenheng mellom antall ukentlig psykiatropdrag og størrelsen på praksisstedet. De større praksisstedene hadde flere ukentlige psykiatropdrag sammenliknet med de mindre stedene. Dette vil jeg tro kan skyldes rent praktiske grunner ved at jo mindre innbyggere, jo mindre oppdragsmengde å jobbe ut ifra. Det skal sies at det også kan være andre faktorer som spiller inn. Dette være seg at de psykiske plagene muligens lettere blir fremprovosert i større byer hvor det hele tiden skjer noe. Knudsen et al. skriver om dette i en rapport om psykiske lidelser i et folkehelseperspektiv (2009:8). Her trekkes det frem at *miljøfaktorer* er avgjørende for hvorvidt psykiske lidelser utvikles, ved at disse virker som utløsende faktorer på den allerede eksisterende sårbarheten. Disse miljøfaktorene kan for eksempel ha noe med hvor man bor, og miljøet man oppholder seg i. Dette vil jeg si er meget relevant opp imot de resultatene jeg har fått.

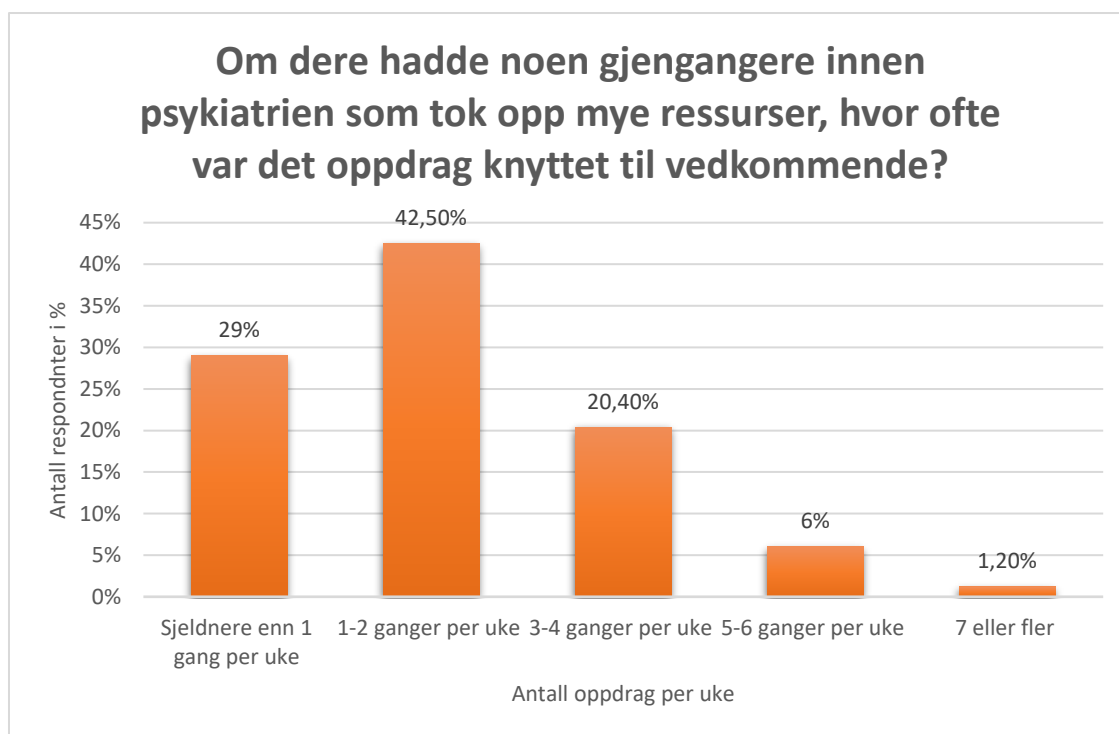
Det at til sammen 7,8 % av respondentene hadde fra 5 psykiatropdrag og oppover i uken, vil jeg trekke frem som noe som bør legges merke til. Dette er ganske mange oppdrag, spesielt

når man ser det i et tidsperspektiv som strekker seg over et helt år. Ganger man 5 oppdrag i uken med rundt 40 uker, som er et røft estimat på lengden på et praksisår så får man 200. Dette er et tall som også bør legges merke til, ettersom at det vil utgjøre en stor del av oppdragsmengden som studenten håndterer.

Et annet funn i forbindelse med dette er at det ikke er noen sammenheng mellom størrelsen på praksisstedet og den brukte kapasiteten på psykiatrilaterte oppdrag. Det vil si at kapasiteten hvert enkelt tjenestested brukte på slike oppdrag er uavhengig av størrelsen på stedet. Mindre steder kan eksempelvis ha gjengangere som kan ta opp mye ressurser, ettersom de er færre tjenestepersoner til å håndtere oppdragene. Av egen erfaring er det veldig variert hvor mye tilgjengelige ressurser det er på de forskjellige tjenestestedene. Dette vil være en avgjørende faktor på hvor mye opplevd ressursbruk det blir på slike oppdrag.

3.6 Bistand helsevesen og «gjengangere»

I mange tilfeller må politiet bistå helsevesenet (bl.a ambulansetjenesten) i ulike sammenhenger med psykisk syke personer. Dette er ofte begrunnet i at personene har en historikk som kanskje inneholder enten vold eller fysisk motstand mot en eventuell innleggelse eller liknende. Politiet blir derfor med for å sørge for at alt går greit for seg, og må i enkelte tilfeller bistå ved å benytte seg av makt for å få meg seg vedkommende. Utover dette hender det at det finnes enkelte *gjengangere* i politiets oppdragsmengde. Dette er ofte personer som bor for seg selv i kommunale boliger eller liknende, som har en historikk innen psykiatrien. Disse kan ofte ta opp mye ressurser ved at de stadig lager bråk eller selv ringer inn til politiet og eksempelvis truer med ulike utsagn.

Figur 5: Stolpediagram som viser respondentenes svar på følgende spørsmål: «Om dere hadde noen gjengangere innen psykiatrien som tok opp mye ressurser, hvor ofte var det oppdrag knyttet til vedkommende?». (Antall respondenter: 167)

Ut ifra tallene kan man se at majoriteten (42,5 %) hadde 1-2 oppdrag knyttet til gjengangere per uke. Det er 29 % som har sjeldnere enn 1 i uken, noe som kan gi en antydning om at ikke alle steder har disse gjengangerne som noe særlig utfordring. Det er derimot til sammen 7,2 % som har ifra 5 oppdrag og oppover knyttet til disse per uke. Det utgjør en del ressurser som kanskje kunne blitt disponert annerledes dersom de aktuelle gjengangerne hadde fått en annerledes oppfølging i helsevesenet.

I forhold til politiets bistand til helsevesenet så kan man sette viktigheten av dette på spissen ved å se til hva Politidirektoratet (2021) skriver i en artikkel om psykisk syke og voldshandlinger. Her skriver de nemlig at psykiske lidelser i kombinasjon med blant annet rusmidler, samlivsbrudd eller arbeidsledighet kan føre til at faren for voldsutøvelse forsterkes. Det vurderes også som mulig at enkelte av de fremtidige voldshandlingene vil få et dødelig utfall. Knudsen et al. skriver i en rapport fra Folkehelseinstituttet (2009:8) at «psykiske lidelser har alvorlige konsekvenser i form av økt arbeidsuførhet og økt dødelighet.» Denne dødeligheten som begge instanser sikter til er tvetydig. Med dette menes det at politiet sikter til at de psykisk syke kan ta livet av andre i form av voldshandlinger, mens Knudsen et al. ser på det som det verst tenkelige utfallet for en pasient i form av eksempelvis selvmord. Det at død er et så omtalt tema innen dette feltet, styrker viktigheten av kompetansenivået til de som jobber med det i mine øyne. Det er også med på å understreke viktigheten av samarbeidet med

helsevesenet, ved at politiet er til stede på slike oppdrag så man unngår scenarioer som i verste fall går ut over liv og helse hos helsearbeiderne.

Det er ikke å legge skjul på at mange av de psykisk syke som politiet er i kontakt med, også har et forbruk av rus som ikke er forenelig med lovverket. Dette byr på utfordringer, blant annet fenomenet *rusutløste psykosser*. Stoffer som kan utløse dette er eksempelvis amfetamin, kokain, khat og ecstasy, men også et langvarig forbruk av alkohol kan føre til dette (Ilnér, s.79-80). Ser man tilbake på mediene de siste årene så har episodene hvor politiet avfyrrer skudd mot psykotiske mennesker økt. Dette er også en forsterkende årsak til at politiets tilstedeværelse på opprinnelige helseoppdrag er viktig i mine øyne.

Avslutning

I denne oppgaven har formålet vært å kartlegge hvordan psykiatrioppdrag i praksisåret oppleves for en fersk politistudent. Måten dette har blitt forsøkt gjort på, er ved hjelp av en selvkonstruert spørreundersøkelse, hvor 167 respondenter har avgitt en besvarelse. Funnene jeg har kommet frem til, har jeg lagt frem og diskutert opp imot relevant litteratur samt forskning.

Det jeg kom frem til av hovedfunn er blant annet at kjønn har en stor påvirkning på hvor komfortabel og kompetent man føler seg i oppdragsløsningen knyttet til psykiatrioppdrag. Mannlige politistudenter føler seg i snitt mer komfortable og kompetente på dette feltet enn det kvinnene gjør. Bakgrunnen for dette blir vanskelig å si noe konkret om, men jeg har tatt opp faktorer som blant annet kommunikasjon og ønsket om en teoretisk forankring som mulige årsaker.

Ser man til det majoriteten av respondentene mener, bør dagens undervisning legges opp på en litt annen måte. De mener at man bør ha mer fokus på psykiatrioppdrag allerede i B1, slik at man kan møte praksisåret med litt mer kjennskap til feltet. Det at undervisningen er som den er i dag, har en signifikant sammenheng med den opplevde kompetansen. Ved å heve kvaliteten på utdanningen vil den opplevde kompetansen gå opp, noe som vil være med på å dra politietaten i riktig retning i fremtiden.

Sist men ikke minst har jeg fått bekreftet noe jeg hadde en tanke om fra før, nemlig hvor omfattende psykiatrioppdrag faktisk er. Majoriteten av respondentene har svart at de hadde fra 1-4 psykiatrirelaterte oppdrag i løpet av en uke. Dette kan utgjøre både mye og lite av en

normal oppdragsmengde ut ifra stedet man er på. Viktigheten av å ha kjennskap til hvordan ulike psykiske lidelser utspiller seg er likevel veldig viktig og relevant i mine øyne.

For å besvare problemstillingen min, vil jeg si at ferske politistudenter opplever psykiatrioppdrag som krevende, at de gjerne skulle hatt mer kunnskap om feltet, og at de tenker på dette som en oppdragstype som er ganske omfattende for politiets ressurser.

Litteraturliste

- Barstad, & Glasø, K. H. (2021). *Kunnskapsbasert politiarbeid : teori og praksis* (1. utg.). Gyldendal.
- Dalland, O. (2017). *Metode og oppgaveskriving*. Gyldendal Akademisk.
- Grønmo, S. (2016). *Samfunnsvitenskapelige metoder* (2. utg.). Bergen: Fagbokforlaget.
- Hoel, L., & Christensen, E. (2016). *Hvorfor velger politistudentene å bli politi? - Om verdier, idealer og et trygt samfunn*. Nordisk politiforskning, 3, 29-52. Hentet fra: https://phs.brage.unit.no/phs-xmlui/bitstream/handle/11250/2389933/hvorfor_velger_politistudenter.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Ilner, S. O. (2012). *Akuttpsykiatri*. Gyldendal akademisk.
- Johannessen, Christoffersen, L., & Tufte, P. A. (2016). *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode* (5. utg.). Abstrakt.
- Knudsen, A. K., Mathiesen, K. S. & Mykletun, A. (2009). *Psykisk lidelser i Norge: et folkehelseperspektiv*. (Rapport 2009:8). Hentet fra: <https://www.fhi.no/globalassets/migrering/dokumenter/pdf/rapport-20098-pdf-.pdf>
- Kvalbein, A. (1999). *God kontakt : praktisk kommunikasjonslære*. IJ-forlag. 95-169
- Finstad, L. (2018). *Hva er politi*. Universitetsforl.
- Olsvik, E. H. (2013). *Vitenskapsteori for politiet : tenkemåter for kunnskapsstyrt politiarbeid*. Gyldendal akademisk.
- Paulsen, J. E., & Enoksen, L. M. (2017). *Hvilke moralske utfordringer opplever norske politistudenter i praksisåret?. Etikk I Praksis - Nordic Journal of Applied Ethics*, 11(2), 95-110. Hentet fra: https://phs.brage.unit.no/phs-xmlui/bitstream/handle/11250/2466631/hvilke_moralske_utfordringer.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Politidirektoratet. (2021, 25. januar). *Alvorlig psykisk syke: – Sannsynlig at flere vil begå grove voldshandlinger*. <https://www.politiet.no/aktuelt-tall-og-fakta/aktuelt/nyheter/2021/01/19/alvorlig-psykisk-syke--sannsynlig-at-flere-vil-bega-grove-voldshandlinger/>
- Politihøgskolen. (2022, hentet 12. april). *Opptakstall for Bachelor – politiutdanning*. Politihøgskolen.no. <https://www.politihogskolen.no/om-oss/fakta-tall/opptakstall-bachelor-politiutdanning/>

- Thurén, T. (2009). *Vitenskapsteori for nybegynnere* (2. utg.). Oslo: Gyldendal Akademisk. (kap. 5)
- Winnæss, P. (2017). *Profesjonsstudentblikk*. Norsk sosiologisk tidsskrift, 1(4), 284–300. Hentet fra: <https://www.idunn.no/doi/epdf/10.18261/issn.2535-2512-2017-04-02>

Liste over selvvalgt litteratur

Totalt: 423 sider

- Hoel, L., & Christensen, E. (2016). *Hvorfor velger politistudentene å bli politi? - Om verdier, idealer og et trygt samfunn*. Nordisk politiforskning, 3, 29-52. Hentet fra: https://phs.brage.unit.no/phs-xmlui/bitstream/handle/11250/2389933/hvorfor_velger_politistudenter.pdf?sequence=1&isAllowed=y (23 sider)
- Ilnér, S. O. (2012). *Akuttpsykiatri*. Gyldendal akademisk. (214 sider)
- Kvalbein. (1999). *God kontakt : praktisk kommunikasjonslære*. IJ-forlag. 95-169 (74 sider)
- Knudsen, A. K., Mathiesen, K. S. & Mykletun, A. (2009). *Psykisk lidelser i Norge: et folkehelseperspektiv*. (Rapport 2009:8). Hentet fra: <https://www.fhi.no/globalassets/migrering/dokumenter/pdf/rapport-20098-pdf-.pdf> (81 sider)
- Paulsen, J. E., & Enoksen, L. M. (2017). *Hvilke moralske utfordringer opplever norske politistudenter i praksisåret?. Etikk I Praksis - Nordic Journal of Applied Ethics*, 11(2), 95-110. Hentet fra: https://phs.brage.unit.no/phs-xmlui/bitstream/handle/11250/2466631/hvilke_moralske_utfordringer.pdf?sequence=1&isAllowed=y (15 sider)
- Winnæss, P. (2017). *Profesjonsstudentblikk*. Norsk sosiologisk tidsskrift, 1(4), 284–300. Hentet fra: <https://www.idunn.no/doi/epdf/10.18261/issn.2535-2512-2017-04-02> (16 sider)

Vedlegg – Rapport fra spørreundersøkelse med antall og prosent

Tabell over svarprosent per svaralternativ:

<i>Spørsmål</i>	<i>Antall</i>	<i>Prosent</i>
Er du mann eller kvinne?		
Mann	73	43,7 %
Kvinne	94	56,3 %
Hvor stort var stedet du hadde praksis?		
Lite	27	16,2 %
Mellomstort	88	52,7 %
Stort	52	31,1 %
På ukentlig basis, hvor mange psykiatrirelaterte oppdrag hadde du i snitt?		
Sjeldnere enn 1 per uke	33	19,8 %
1-2 ganger per uke	71	42,5%
3-4 ganger per uke	50	29,9 %
5-6 ganger per uke	11	6,6%
7 eller fler	2	1,2 %
Hvor bra synes du undervisningen du fikk i B1 forberedte deg på psykiatrioppdrag?		
1	19	11,4 %
2	71	42,5 %
3	61	36,5 %
4	16	9,6 %
5	0	0 %
Synes du det bør fokuseres mer på slike oppdrag i utdannelsen før praksisåret?		
Helt uenig	2	1,2 %
Litt uenig	12	7,2 %
Vet ikke / har ingen mening om det	9	5,4 %
Litt enig	77	46,1 %
Helt enig	67	40,1%
Hvor mye kompetanse føler du at du hadde til å løse psykiatrioppdrag i praksisåret?		
1	5	3 %
2	43	25,7 %
3	87	52,1%
4	27	16,2 %
5	5	3%

Hvor komfortabel følte du deg i oppdragsløsningen knyttet til psykiatri og psykotiske personer?		
1	2	1,2 %
2	39	23,4 %
3	81	48,5 %
4	41	24,6 %
5	4	2,4 %
Om du var med på å bistå ambulansen ved henting av psykisk ustabile personer, hvor ofte skjedde dette på ukentlig basis?		
Sjeldnere enn 1 gang per uke	84	50,3 %
1-2 ganger per uke	72	43,1 %
3-4 ganger per uke	10	6 %
5-6 ganger per uke	1	0,6 %
7 eller fler	0	0 %
Om dere hadde noen gjengangere innen psykiatrien som tok opp mye ressurser, hvor ofte var det oppdrag knyttet til vedkommende?		
Sjeldnere enn 1 gang per uke	50	29 %
1-2 ganger per uke	71	42,5 %
3-4 ganger per uke	34	20,4 %
5-6 ganger per uke	10	6 %
7 eller fler	2	1,2 %
I hvilken grad gikk psykiatrioppdrag ut over kapasiteten til politistyrken på praksisstedet ditt?		
1	10	6 %
2	39	23,4 %
3	77	46,1 %
4	37	22,2 %
5	4	2,4 %